

OBSAH

Předmluva 5

I. O MANŽELSTVÍ A RODINĚ

1. Vývoj rodiny a péče o děti 8
2. Poslání rodiny v dnešní době 12
3. Rozvrat rodiny a jeho důsledky 13
4. Předpoklady pro spořádaný rodinný život 15
Dospívání a správné využití tohoto období 15
Žádoucí vývoj vztahů mezi chlapci a dívkami 20
Výběr životního druha 22

II. NITRODĚLOŽNÍ OBDOBÍ VÝVOJE, POROD A PRVNÍ DNY PO NAROZENÍ

1. Početí – vznik nového jedince 27
2. Vliv dědičných vlastností a prostředí na vývoj dítěte 28
3. Znamky těhotenství 29
4. Životospráva v těhotenství a sledování zdravotního stavu
těhotné ženy 30
5. Předčasné ukončení těhotenství 32
6. Porod 33
7. Ošetření dítěte po porodu 34

III. VÝVOJ DÍTĚTE A VÝCHOVNĀ PĚČE V 1. ROCE

1. Tělesný vývoj 39
2. Duševní vývoj a výchova dítěte v 1. roce života 42
Přístup vychovatelů k dítěti 52
Denní pořádek výchovné péče 54
Rozvíjení pohybů, hry a řeči 56
Přibližný program pohybové výchovy v 1. roce života 56

3. Prostředí pro novorozence a kojence, vybavení, hygiena, úklid 61
4. Péče o tělesnou čistotu 65
5. Odívání kojence a péče o jeho prádlo 68
6. Výživa dítěte v 1. roce života 71
  - Výživa v prvním čtvrtletí 71
  - Výživa ve druhém čtvrtletí 74
  - Výživa ve třetím čtvrtletí 76
  - Výživa koncem 1. roku 78
7. Ochrana nejmladších dětí před nakažlivými chorobami 80
8. Sledování zdravotního stavu a vývoje dětí v poradně 82

IV. VÝVOJ A VÝCHOVNÁ PÉČE

VE 2. AŽ 6. ROCE

1. Tělesný vývoj 87
2. Duševní vývoj a výchova 89
  - Přiměřené zaměstnání dítěte 95
3. Denní pořádek při péči o dítě 98
4. Péče o tělesnou čistotu a vytváření návyků čistotnosti 101
5. Odívání 102
6. Pohybová výchova 104
7. Otužování 111
  - Otužování vzduchem a slunění 114
  - Otužování vodou 121
8. Pobyt dítěte venku 123
9. Výživa batolat a předškolních dětí 125
  - Výchova dítěte k správným návykům při jídle 125

V. NEMOCI, ŮRAZY A OTRAVY DĚTÍ

A PÉČE O NEMOCNĚ DÍTĚ

1. Zdraví a nemoc 134
2. Příznaky onemocnění 135
3. Rozdíly v odolnosti proti škodlivým vlivům 136
4. Rozdělení nemocí 138
5. Nejčastější onemocnění malých dětí 139

- Onemocnění dýchacího ústrojí 139
Onemocnění trávicího ústrojí 143
Dětská infekční onemocnění 145
Nemoci nervového systému a poruchy chování 147
Nejčastější vady pohybového ústrojí 149
Poruchy zdraví z nesprávné výživy 153
Onemocnění kůže 155
6. Nejčastější úrazy a otravy malých dětí 157
7. První pomoc při úrazech a otravách 158
Dýchání z plic do plic 159
Masáž srdce 161
Zastavení krvácení 162
První pomoc při jiných nehodách a otravách 163
8. Péče o nemocné dítě 164

VI. ZDRAVOTNICKÁ A VÝCHOVNÁ ZAŘÍZENÍ PRO NEJMENŠÍ DĚTI A JEJICH PRACOVNÍCI

1. Dětská zdravotní střediska a poradny, novorozenecká oddělení, dětská oddělení nemocnic, léčebny a ozdravovny 172
2. Kojenecké ústavy a dětské domovy 175
3. Jesle a mateřské školy 177
4. Zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci pečují o děti útlého věku 182